

Розділ 8. Відкриваємо світ літературних байок, казок і п'єс

Дата: 31.03.2025

Клас: 4 – Б

Предмет: *Літературне читання*

Вчитель: Таран Н.В.

Тема: *Робота з дитячою книжкою. Твої ровесники у світі. Астрід Ліндгрєн «Піппі розшукує скарби». Повт.: Медіавіконце: колекції народної творчості.*

Мета: познайомити учнів з особистістю шведської дитячої письменниці Астрід Ліндгрєн, зацікавити її творчістю; допомогти осягнути своєрідний зміст казки "Піппі Довгапанчоха"; формувати читацьку компетентність, розвивати мовлення: вміння аргументовано висловлювати власні думки, давати повну відповідь на запитання, навички виразного читання, логічне мислення, увагу, пам'ять, творчі здібності, формувати ціннісне ставлення учнів до людей та до себе: інтерес до читання, доброзичливість, людяність, безкорисливість, дружелюбність, почуття гумору, активну життєву позицію.

Таблица Шульте

9	12	18	14	16
10	21	5	15	7
23	17	24	20	1
6	4	19	11	8
25	22	3	13	2

31 березня

Робота з дитячою
книжкою. Твої ровесники
у світі. Астрід Ліндгрен
«Пеппі розшукує
скарби».

Стокгольм – столиця Швеції

«Щасливе дитинство»

Астрід Ліндгрен народилася 1907 року на хуторі Нес біля містечка Вімерб'ю в старовинному червоному будинку, оточеному яблуневим садом. Дівчинка виросла в сім'ї, де панували злагода й любов і між батьками, і між дітьми, - а в Астрід було дві сестри й брат. Дітей змалку привчали до праці, але й давали їм час на гру і на розваги, тому дитинство письменниці було дуже щасливим.

Інтер'єр будинку

Дім родини Еріксонів

Сучасний вигляд будинка батьків А.Ліндгрєн у Віммерб'ю, який вона викупила в орендарів

Будинок у Стокгольмі, де А.Ліндгрєн мешкала понад 60 років

**Самуель Август Еріксон і Ганна Юнсон
- батьки Астрід Ліндгрен**

**Письменниця народилась
в сільській місцевості**

Родина А.Ліндгрен

Про творчість

А.Ліндгрєн написала понад 40 творів. Серед них «Малий і Карлсон, що живе на даху», «Міо, мій Міо», «Брати Лев'яче Серце», «Расмус-волоцюга», «Роня – донька розбійника»

Повість “Піппі Довганіч” принесла популярність А.Ліндгрєн

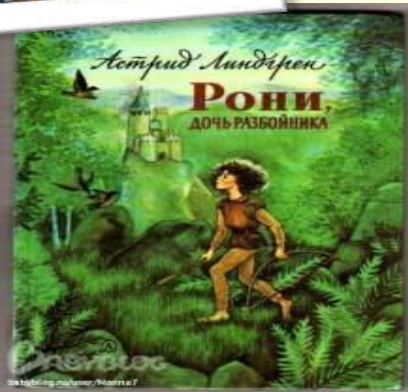

Українською мовою твір
переклала Ольга Сенюк,
якій А.Ліндгрєн під час
зустрічі подарувала
портрет з автографом

Ім'я літературної героїні
вигадала донька Карін

Твори А.Ліндгрен

Визнання творчості

За творами А. Ліндгрен знято більше 40 фільмів, телесеріалів, мультфільмів, театральних вистав та мюзиклів. Її твори перекладено на 80 мов світу.

«Світ Астрід Ліндгрен»

Парк розташований в місті Віммерб'ю. Був заснований в 1981 році, займає територію 130 тисяч квадратних метрів.

*Музей казок
А. Ліндгрена
«Юнібакен»
в Стокгольмі*

Пеппі розшукує скарби (Скорочено)

Того ранку Пеппі саме пекла тістечка з пахучим корінням. Вона замісила цілу гору тіста й розкачувала його на підлозі.

— Бо ж бачиш, — пояснила вона своїй мавпочці, — на стільниці мало місця, а треба спекти щонайменше сотень п'ять тістечок.

Вона лежала на підлозі й качала тісто, аж гуло.

— Не ходи по тісті, пане Нільсоне, — сердито сказала Пеппі саме тоді, як у двері подзвонили.

Пеппі кинулась відчиняти. Вона була вся біла з голови до ніг, наче мірошник, і коли радісно трясла Томмі й Аніку за руки, над ними знялася хмара борошняної куряви.

— Як добре, що ви заглянули до мене, — мовила Пеппі й обтрусила фартух, від якого знову знялася біла хмара.

Томмі й Аніка аж закашлялися від борошна.

— Що ти робиш? — запитав Томмі.

— Що я роблю? Коли скажу, що трушу сажу, такий хитрун, як ти, однаково мені не повірить. Сам бачиш — печу тістечка. Але скоро вже закінчую. А ви тим часом посидьте на ящику з дровами.

— Все, — нарешті сказала Пеппі, кинувши в піч останнє деко, і захряснула дверцята.

— Що ми тепер робитимемо? — запитав Томмі.

— Що ви робитимете, не знаю, — відповіла Пеппі, — але я не можу ледарювати. Я пошуковець, а всі пошуковці не мають ані хвилини вільної.

— Хто ти? — перепитала Аніка.

— Пошуковець.

— А що це означає? — спитав Томмі.

— Пошуковець — це той, хто дає всьому лад і вишукує речі, які лежать не там, де слід, — відповіла Пеппі, змітаючи на купку борошно, що розсипалося по підлозі. — На світі скрізь валяється повно речей, і треба ж їх комусь вишукувати. От пошуковець і вишукує їх.

— Яких речей? — запитала Аніка.

— Та яких завгодно, — відповіла Пеппі. — Грудок золота, страусових пер, здохлих пацюків, гайок тощо.

Томмі й Аніка вирішили, що це цікава робота, і також захотіли стати пошуковцями, хоч Томмі признався, що він краще хотів би знайти грудку золота, а не якусь гайку.

— Побачимо, що нам трапиться, — мовила Пеппі. — Завжди можна щось знайти. Але поспішаймо, щоб інші пошуковці не визбирали всіх золотих грудок.

І троє пошуковців подалися в дорогу. Вони вирішили спершу пошукати навколо будинків, бо Пеппі сказала, що найкращі речі завжди трапляються поблизу людського житла, хоч і серед лісу часом можна знайти гаєчку.

— Буває й таке, — додала вона. — Я згадала, як колись шукала речі у джунглях Борнео. І серед нетрів, де не ступала людська нога, я, знаєте, що знайшла? Справжнісіньку дерев'яну ногу, зовсім нову. Я її потім віддала одному дідові, який не мав ноги, і він сказав, що такої і за гроші не купиш.

Томмі й Аніка поглядали на Пеппі, щоб навчитися, як має поводитися справжній пошуковець. А Пеппі бігала від одного краю вулиці до іншого, заслоняла долонею очі від сонця і придивлялася до всього. Часом вона ставала навколішки, просовувала руку між штахетами й розчаровано казала:

— Дивно! Мені якраз здалося, наче я побачила грудку золота.
Раптом Пеппі крикнула на весь голос:

— Ну, такої знахідки в мене ще ніколи не було! — і вона витягла з трави іржаву бляшанку. — Оце здобич! Дивовижна здобич! Бляшанки не часто трапляються.

Томмі недовіжливо спитав:

— А навіщо нам вона?

— Та на все! — відповіла Пеппі. — По-перше, в неї можна класти тістечка, і тоді вона буде чудовою Бляшанкою-з-Тістечками. По-друге, можна не класти тістечок, і тоді вона буде Бляшанкою-без-Тістечок. Це, звичайно, трохи гірше, але можна й так.

Пеппі оглянула бляшанку. Вона була справді дуже іржава і з діркою в дні.

— Мабуть, це буде Бляшанка-без-Тістечок, — задумливо мовила Пеппі. — Але її можна натягти на голову і гратися в темну ніч.

Пеппі натягла бляшанку на голову й почала мандрувати в ній по кварталі, мов пожежна вежа з залізним верхом, аж поки перечепилася через дротину і впала долілиць на дорогу. Бляшанка заторохтіла, вдарившись об землю.

— Ось бачите, — мовила Пеппі, стягаючи бляшанку. — Якби не вона, я впала б обличчям на землю і дуже забилася б.

— Так, але якби ти не натягла на голову бляшанки, то не перечепилася б через дротину, і... — почала Аніка.

Та не встигла вона доказати, як Пеппі знову радісно скрикнула й переможно підняла з землі шпульку без ниток.

— Мабуть, у мене сьогодні щасливий день, — мовила вона. — Знайти таку чудесну шпулечку! Крізь неї можна видимати бульки з мила, а ще можна носити її на шнурочку замість намиста! Я зараз піду додому й негайно надіну її.

Вже в садку біля свого будинку Пеппі сказала:

— Так мені прикро, що я знайшла дві гарні речі, а ви вернулись без нічого. Вам треба ще трохи пошукати. Томмі, чому б тобі не зазирнути в дупло он того старого дерева? Для пошуковців нема кращих місць за такі дерева.

Томмі відповів, що однаково ні він, ні Аніка нічого не знайдуть, але, щоб не перечити Пеппі, засунув руку в дупло дерева.

— Ой! — вражено вигукнув він, витягаючи руку. Він тримав у жмені гарний-прегарний записник у шкіряній палітурці. В шкіряну петельку був засунутий маленький срібний олівчик.

— Дивно, — мовив Томмі.

АСТРІД ЛІНДГРЕН

ПЕППІ ДОВГАПАНХОХА

— А бачиш! — сказала Пеппі. — Нема краще, як бути пошуковцем. Я не розумію, чого так мало людей вибирають собі цю роботу. Столярів, шевців, сажотрусів тощо є скільки завгодно, а от пошуковцем мало хто хоче бути. — Потім Пеппі обернулася до Аніки: — А чому б тобі не пошукати он під тим трухлявим пеньком? Під пеньками завжди щось знаходять.

Аніка засунула руку під пеньок і відразу витягла звідти коралове намисто. Вони з Томмі добру хвилину стояли, пороззявлявши роти, такі були вражені. І вирішили, що відтепер щодня будуть пошуковцями.

Пеппі перед тим до півночі гуляла в м'яча, і тепер їй захотілося спати.

— Мабуть, піду трохи подрімаю, — мовила вона.

Пеппі сіла на край ліжка, роззулась, задумливо глянула на свої черевики.

— Скажи, а чого в тебе такі великі черевики? — шанобливо спитав Томмі.

— Щоб можна було ворухити пальцями, — відповіла Пеппі й лягла в ліжко.

Вона завжди клала ноги на подушку, а голову ховала під ковдру.

— Так сплять у Гватемалі, — пояснила вона. — Тільки так і треба спати, інакше й не варто. Так я можу ворушити пальцями уві сні. Ви засинаєте без колискової пісні? — спитала вона. — Бо я мушу завжди співати собі колискову, а то мене сон не бере.

Томмі й Аніка почули під ковдрою якесь мурмотіння. То Пеппі співала собі колискову. Вони тихенько вийшли з кімнати, щоб не турбувати її. В дверях обернулись і востаннє глянули на ліжко. Але не побачили нічого, крім ніг Пеппі, що спочивали на подушці. Пальці на ногах ворушилися.

Томмі й Аніка подалися додому. Аніка міцно стискала в руці коралове намисто.

— А все-таки дивно, Томмі, — мовила вона. — Тобі не здається, що Пеппі сама поховала там ці речі?

— Хтозна, — відповів Томмі. — Від Пеппі всього можна сподіватись.

Опрацювання змісту казки

1. Розкажи про особливості випікання тістечок за рецептом Пеппі.
2. Ким вирішила стати Пеппі? Чому Томмі й Аніка приєдналися до неї?
3. Що віднайшла Пеппі? Чому дівчинка так раділа?
4. Чи справді можна відшукати шкіряний записник у дуплі старого дерева, а коралове намисто — під трухлявим пеньком?
5. Чи мала рацію Аніка, запитуючи: «Тобі не здається, що Пеппі сама поховала там ці речі?»

1. Скільки тістечок вирішила спекти Пеппі?

A 100

Б 300

В 500

Г 1000

2. Чому Пеппі носить такі великі черевики?

A щоб не пітніли ноги

Б щоб ступні могли рости

В щоб рідко купувати взуття

Г щоб ворушити пальцями

Гра “Впіймай помилку”

- Дивна, оригінальна, безстрашна, освічена, спокійна, самотня, фантазерка, серйозна, вигадниця, чемна, вразлива, забудькувата, надзвичайна, забіяка, жадібна, пихата, силачка, мрійлива, щедра, відважна, сором'язлива, начитана, кмітлива, сумна, жартівниця, бунтівлива, груба, самотійна, жорстока, енергійна, чуйна.

За змістом сенкана дізнайтесь, про яку героїню йдеться

- Сильна, розумна.
- Допмагає, дарує, захищає.
- Вміє цікаво проводити час.
- Оптимістка.
- Весела, мрійлива.
- Співчуває, грає, радіє.
- Робить щасливими інших людей.
- Справжня подруга.

Метод “Прес”

- Як ви вважаєте, до якого жанру слід віднести твір «Пеппі Довгапанчоха»? Чому? (*Казка, повість*). Ви маєте довести сказане за допомогою методу «Прес». Перша пара, доводить, що «Пеппі Довгапанчоха» - казка, друга пара, що цей твір – повість.
-

- Я вважаю....
- Тому що...
- Наприклад,.....
- Отже,.....

Ми вважаємо, що «Пепні Довгапанчоха» - казка.

Тому що це вигадана оповідь, в ній є фантастичні події.

Наприклад, насправді такої дівчинки не існувало ніколи, діти не можуть бути такими сильними, щоб піднімати коня, не можуть жити без дорослих.

Отже, цей твір – казка.

Ми вважаємо, що «Пепні Довгапанчоха» - повість.

Оскільки це середній за обсягом твір, в якому змальовано низку подій із життя головного героя й детально зображено пов'язаних з ним другорядних персонажів.

Наприклад, у творі зображено багато пригод, які відбулися з Пепні та її друзями Томмі й Анікою.

Отже, «Пепні Довгапанчоха» - повість

- Сьогодні я прочитав (ла) про...
- Було цікаво дізнатися...
- Було складно...
- Я зрозумів(ла), що...
- Тепер я зможу...
- Я навчився(лася)...
- У мене вийшло...
- Я зміг (змогла)...

Домашнє
завдання

За бажанням
візьми книжку
в бібліотеці і
прочитай інші
історії

Сонячні вітрила,
с .114-117:
читати 3 рази
виразно, цілими
словами.

Виконай
тестування:
[https://naurok.com
.ua/test/start/141
6471](https://naurok.com.ua/test/start/1416471)

Роботи
надсилайте на
Нитан

